

de allerede tilstedeværende Baner. At henvise til den frie Concurrence i disse Forhold er i mine Tanker det Samme som at give Steen for Brød. Det er dog aldeles indlysende, i det Mindste forekommer det mig saa, at der ikke kan være Tale om at indbyde til fri Concurrence med Hensyn til Anlægget af private Jernbaner i Provindsfer, hvor Staten allerede har og driver Hoved- og Stambanerne. En lille Sidebemærkning maa det allerede her være mig tilladt at gjøre, nemlig den, at naar man henviser til, at der er andre Steder, hvor det kunde være fornuftigt at anlægge Statsbaner end netop i Sylland og paa Thyen, s. Ex. paa Smaaøerne og paa Sjælland, saa træder jo netop der accurat den samme Vanffelighed i Veien. Jeg seer virkelig ikke, hvorledes man fornuftigvis kunde vilde, at Staten skulde — for at tage et Exempel — anlægge en Bane fra Roeskilde over Holbæk til Kallundborg, medens et privat Selskab har Sjællands Hovedbane i sin Haand. Det forekommer mig, at den Udvikling, den Maade at tilvejebringe Jernbaneanlæg paa, hvorpaa vi engang ere slaaede ind, ere vi ogsaa nøbte til fremdeles at følge, og jeg troer derfor, at vi maae gjøre Regning paa for Fremtiden at see Jernbanevæsenet paa Sjælland og Smaaøerne udviklet gennem den private Entreprise, men derimod i Sylland og Thyen gennem Anlæg af Statsbaner. — Hvad angaaer de af mine Udtalelser i det andet Thing, som det ærede Medlem citerede, og hvis Rigtighed jeg ikke skal bestride, idet jeg fuldkommen stoler paa Tidendens Nøiagtighed, skal jeg bemærke Følgende. Forsaavidt jeg skulde have udtalt det efter hans Mening fuldstændigt Absurde, at det kom ud paa det Samme, om Staten garanterede 4 pCt. af den Capital, som udfordres til Anlæg af Jernbaner, eller om den selv udførte Anlægget af Jernbaner, maa jeg fremhæve, at det ærede Medlem ikke oplyste — og jeg erindrer det ikke —, hvortil denne Udtalelse af mig havde sigtet, om den muligt s. Ex. havde sigtet til Virkningen paa Pengemarkedet. Hvad denne nemlig angaaer, da forekommer det mig, at det ubetinget maa blive det Samme, om 5 Millioner Rd. kastes ind paa Pengemarkedet i 4 pCt. Statsobligationer eller i private,

men af Staten garanterede Papirer. Naar det ærede kongevalgte Medlem bemærkede, at den 4 pCt. Garanti, som Staten er gaaet ind paa at tilstaae det sjællandske Jernbaneselskab ved Anlægget af Banerne her paa Jerne, kun var reent nominel, da skal jeg give det ærede Medlem Ret deri, naar der kun tages Hensyn til, hvorledes Sagen stod for os i forrige Aar, da vi forhandlede om dette Spørgsmaal; men det ærede Medlem vil vistnok ogsaa omvendt give mig Ret i, at der, da man først begyndte paa at garantere det sjællandske Jernbaneselskab 4 pCt. af dets Anlægscapital, langtfra blot var Tale om en nominel Garanti, men at Garantien dengang var en Realitet, idet Staten virkelig kom til at betale det manglende Beløb. Man havde selvfølgelig grundet Formodning om, at dette kun vilde vare en kort Tid, og at Tilbagebetalingen hurtigt vilde indtræde, men det forekommer mig da, at det ærede Medlem saa ogsaa maatte kunne beryolige sig ved, at det ved det Ublæg af Capital i Sylland, som der her er Tale om, heller ikke vil vare saa længe, inden Capitalen kommer tilbage. Dersom man først skulde bestemme sig til et Anlæg, naar man med bestemt Tal kunde godtgjøre, at Forrentningen vilde komme strax eller dog komme til den og den bestemte Tid, saa troer jeg virkelig, at Jernbaneanlægene i Sylland vilde komme til at vente meget længe, at sige, hvis Rigsdagen ellers i det Hele skulde vele denne det ærede Sde kongevalgte Medlems Betragtning. Jeg gaa ogsaa nok vide, hvor vidt Conseqventsen vilde have ført, hvis man med Hensyn til saadanne Anlæg aldrig var gaaet et Skridt fremad, før man kunde sige: „Jeg har nu faaet et umiddelbart Bederlag i minomme for de tidligere Skridt, som jeg har gjort“, dersom man s. Ex. ved Udviklingen af Fortidens bedste Communicationsmiddel her i Landet, nemlig af Landeveisnettet, aldrig havde bygget videre frem, førend de tidligere Anlæg umiddelbart havde betalt sig. Jeg turde vel endogsaa sige, at den strengeste Conseqvents af det ærede Medlems Anskuelser vilde have været den, at man overhovedet ikke skulde have bygget Landeveie, naar ikke Dompengene havde kunnet betale Vedligeholdelsesomkostningerne og Renten af